

a pontig, a hol a hirhedt Tse-Tse-légy a tartózkodást az emberre nézve lehetetlenné teszi. Ez a légy tudvalevőleg nem közvetlenül az embert támadja meg; de kínozza, sőt meg is öli összes házi állatait a lótól a kutyáig. „Ez az átkozott légy — úgymond Foa utazási művének ismertetője — a politikai eseményekre nagy befolyást gyakorolt s azáltal, hogy a búrok elől iszonyú terjedelmű marhalegelőket elzárt, a mostani háborúnak egyik főokozója lett. Ha az a légy nem állja útjukat a régi puritánok fiai a sovár angol arany- és gyémántkeresők első rohamakor alighanem felszedték volna sátorfájukat, és marhájukkal a gazdasági civilisatio előőrseiként észak felé vonultak volna.“

A selyemtenyésztés Kinában, Déli-Shantung hegységeiben az 1900. évben igen bő volt. A száraz, meleg időjárás folytán kitünően fejlődtek a hernyók. Csaknem minden háznál volt néhány gyékény, melyeken a hernyót tenyésztik. Utóvégre nem jutott a tömérdek hernyónak elegendő táplálék. A nagy szárazságtól a szederfák csak gyéren bocsátottak lombot s akárhány fa teljesen ki is száradt. A szederlevelek ára annyira felszökött, hogy mázsáját 4—6 koronával fizették. Előfordult, hogy csaknem teljesen kifejlődött hernyókat, táplálék hián, egyszerűen kidobták az utcára. Csak annak, aki kellő tápanyaggal rendelkezett, volt jó szürete; akinek a szederleveleket vennie kellett, kárral dolgozott, mert a gyékényre való hernyó, mely 4 korona értékű gubót ad, 6—8 korona költséget igényelt. A gubó igen könnyű volt ugyan és kevés selymet adott, de a tömeg kárpótlást nyújtott. Fontját 50—70 filléren vették főleg a francia kereskedők. A legombolyított nyers selyem darabja mintegy 10 angol fontot nyom és 28 lat ezüstbe kerül. Shantung kopár hegységein a selyemtenyésztés tartja fenn a lakosságot, annélkül az egész vidék elpusztulna. Nagyban is úzik már a tenyésztést. Gazdagabb paraszt, ki előbb 10—20 gyékényen tenyésztette a hernyót, most 80—100 gyékényt tart. E mellett a tölgyfa-szövőt is tenyésztik, mely évenként két szüretet ad, míg a szeder-szövő csak egyet. Az Ailanthus-szövőt csak egészen mellékesen tenyésztik; ez nem szép, de erős selymet ad, melyet a parasztok saját maguk dolgoznak fel és ruházatra használják.

Lepke mint étel. A New South Walesen levő Bugong-hegység egyes részein minden tavasszal valami sárga éjjeli pille oly tömérdek mennyisége mutatkozik, hogy nemcsak a sziklákat lepik el sűrűen, hanem azok hasadékaiban is összegyülemlenek. Ezek a pillék nagyszámú varjút vonzanak oda, a melyek a sziklákon fészkelve, fiókáikat kizárólag azokkal táplálják. De a benszülötteknek is kedvelt táplálékul szolgálnak. Erre a célra nagy tüzeket raknak a sziklák közt s azok alatt, minek következtében a füsttől elkábult pillék nagy mennyiségének birtokába jutnak. Ekkor eloltják a tüzeket s a hamut gondosan eltávolítják az immár átmelegedett talajról, melyen a pilléket ide-oda hengerítik, míg azok lábai és szárnyai leválnak. Testöket ezután famozsarokban szétzúzzák s a pépből